

Teriery typu bull – historia i możliwości ich wykorzystania

Marta Król, Elżbieta Horoszewicz, Roman Niedziółka, Edyta Sweklej

*Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny, Instytut Bioinżynierii i Hodowli Zwierząt,
ul. B. Prusa 14, 08-110 Siedlce; owce@uph.edu.pl*

Rasy psów są klasyfikowane do grup, które wyrażają pewną prawidłowość zootechniczną, jeśli chodzi o pochodzenie, użytkowość, a także eksterier. Zwierzęta te wykorzystywano w różny sposób. Już w starożytności zajmowano się hodowlą dobrze zbudowanych, najczęściej krótkowłosych zwierząt. Służyły one do ochrony gospodarstw, a także brały udział w polowaniach na dziką zwierzynę. Niektóre zwierzęta były użytkowane w walkach na arenach z gladiatorami, jeńcami wojennymi, między sobą, a także z innymi zwierzętami.

W Anglii w XVIII i XIX wieku dużą popularnością cieszyły się walki zwierząt. Na arenach, gdzie odbywał się ten „krwawy sport”, dominującą rasą były buldogi. W celu udoskonalenia ich cech (ciężość, zawziętość, sprawność) i uzyskania „zawodnika” idealnego do walki, postanowiono skrzyżować silne i potężne buldogi z miejscowymi terierami. Zaczęto w ten sposób tworzyć grupę psów bojowych, zwanych „bull and terrier”. Głównym celem hodowli były pojedynki, ale psy te wykorzystywano również w tępieniu szczurów i innych gryzoni (Monkiewicz i Wajdzik, 2003).

Typ hodowanych psów nie był jednolity. Występowały osobniki smukłe, z wydłużonymi głowami oraz krótkonożne, krótkopyskie. Różnice dotyczyły również rodzaju włosa, a także umaszczenia. Wygląd tych psów nie był wyrównany. Należy jednak zaznaczyć, że pod względem anatomicznym budowa ciała spełniała wszelkie wymagania w zakresie użytkowości. Spośród tych psów, drogą selekcji i krzyżowań, wyprowadzono pięć ras psów bojowych: staffordshire bull terrier, bulterier, american staffordshire terrier, pit bull terrier i boston ter-

rier (przesunięty z czasem przez Międzynarodową Federację Kynologiczną – FCI do grupy IX psów do towarzystwa) (Monkiewicz i Wajdzik, 2003). Pierwotne bull and terriery odznaczały się wyjątkową zdolnością do zabijania; można powiedzieć, że rosła ona z pokolenia na pokolenie. Materiał hodowlany był bardzo starannie dobrane, a szkolenie pod względem zabijania doskonałe (Jendrasiak, 2002).

Przed 1835 r. właśnie w Anglii, a dokładniej w hrabstwie Staffordshire rozwinął się „przemysł” hodowlany, a hodowane psy były coraz bardziej doskonałymi fighterami. Od 1835 r. wprowadzono oficjalny zakaz przeprowadzania walk psów, co przyczyniło się paradoksalnie do wzrostu popularności tego sportu, który od tego momentu odbywał się nielegalnie. W Ameryce w tym czasie nie istniały takie ograniczenia i dlatego Anglicy, emigrując do USA mogli zabrać ze sobą swoje psy. Tam dzięki odpowiedniej pracy hodowlanej powstała czysto amerykańska rasa, jaką jest obecnie boston terrier. Drobniejsze osobniki, które eliminowano na drodze selekcji, były natomiast wykorzystywane w celu tępienia gryzoni. Wraz z drugą grupą emigrantów przybyły do Stanów Zjednoczonych większe, dorodniejsze psy walczące, nazywane „pit-bull terrierami”, gdzie „pit” oznacza „arenę do walk”. W nowym miejscu bardzo szybko zdobyły popularność, uzyskując tytuł „najlepszy pit-dog”. Psy były selekcjonowane na takie cechy, jak: inteligencja, wytrwałość, wytrzymałość i talent do walki (Kuchlewski, 2002). Pit bulle nie były psami dla każdego. Nabywcami stawali się tylko zaufani ludzie, którzy byli związani z psimi walkami. Miało to na celu zachowanie tak zwanej „czystej krwi”, bez przypadkowych

krzyżowań. Przełom nastąpił za sprawą Johna P. Colby'ego, który, mimo że hodował psy przeznaczone do walk, doceniał znaczenie ich rozwoju psychicznego i bliskiego kontaktu z człowiekiem. Według niego, psy przebywające z ludźmi odznaczały się większą inteligencją niż psy kenelowe. Taki tok myślenia spowodował, że szczenięta z hodowli Colby'ego zaczęły trafiać do „normalnych ludzi”, a suki z różnych hodowli były kryte jego reproduktorami. Dzięki takim zmianom, psie usposobienie uległo zmianie. Psy w kontaktach z człowiekiem okazywały swoją łagodną naturę. Na dodatek, bardzo dobrze sprawdzały się w relacjach z dziećmi, szybko aklimatyzowały się w nowych miejscach (Kuchlewski, 2002).

W 1898 r., na skutek zwiększającej się ilości hodowli i pogłowia psów, utworzono księgę hodowlaną dla psów bojowych, powołano istniejący do dzisiaj „United Club Kennel” oraz opracowano regulamin walk psów. W 1900 r. zostało oficjalnie zakazane organizowanie psich walk, jednak przepis ten nie znalazł odzwierciedlenia w rzeczywistości (Monkiewicz i Wajdzik, 2003). Po wprowadzeniu zakazu doszło do rozłamu pomiędzy hodowcami. Entuzjaści psów walczących nadal chcieli (pomimo zakazów) tworzyć idealne narzędzie do zabijania. Były to pit bull teriery o charakterze użytkowym – symbol amerykańskiego męstwa i siły oraz woli amerykańskiego narodu. Do zdecydowanej mniejszości należeli zwolennicy psów do towarzysztwa, którzy hodowali zwierzęta także w celach wystawowych (Jendrasiak, 2002). Na tym etapie historii terierów typu bull należy przypomnieć, że pierwotne bull and terriery dały początek kilku nowym rasom psów. Dlatego też, po rozłamie hodowców można było wyróżnić dwie nowo powstałe rasy. Jedną z nich był american pit bull terrier (rasa nie uznana przez FCI), a drugą american staffordshire terrier.

Charakterystyka poszczególnych ras i możliwości ich wykorzystania

American staffordshire terrier (Amstaff)

Hodowcy angielscy od początku byli nastawieni na uzyskiwanie psów odważnych, odpornych na ból i bardzo silnych. W kontaktach z innymi zwierzętami miały przejawiać agresję,

natomiast w stosunku do ludzi miały być łagodne i posłuszne. W 1870 r. pierwsze psy (prawdopodobnie już jako staffordshire bullterriery) przybyły do USA z angielskimi osadnikami. W Ameryce psy nazywane były american bull terrier lub też pit bull terrier. Odznaczały się one większym wzrostem i potężniejszą budową od pierwotnych staffordów angielskich. Hodowcy szybko przekonali się, że te cechy wcale nie muszą być atutami w walce. Zaczęto więc tworzyć smukłe pit bull terriery, niewiarygodnie sprawne, a także gibkie (Jendrasiak, 2002; Kramer, 2011). Po rozłamie hodowców w 1900 r., zarówno psy walczące, jak i wystawowe były hodowane pod wspólną nazwą: american pit bull terrier, bull terrier amerykański lub american yankee terrier (Jendrasiak, 2002). W 1936 r. pod nazwą „Staffordshire terrier” rasa została uznana przez AKC (American Kennel Club), ale w 1972 r. zmieniono ją na „American staffordshire terrier” i tak została ona oficjalnie uznana przez FCI. Rozdzielono definitywnie psy biorące udział w walkach od psów wystawowych. Wielu hodowców jednak, mając odmienne poglądy co do użyteczności psów, pozostało wiernych nazwie pit bull terrier i nie rejestrowało ich w AKC (Kuchlewski, 2002). Do Europy american staffordshire terriery trafiły dosyć późno. Najpierw pojawiły się w Niemczech w okresie II wojny światowej, następnie w Holandii. Pierwsze psy zostały jednak zarejestrowane dopiero we Francji w 1984 r. (Szmurło, 2002).

Współczesne amstaffy są to psy o silnej, muskularnej i proporcjonalnej budowie. Powinny sprawiać wrażenie psów posiadających dużo siły. Głowa jest średniej wielkości, ale za to masywna i szeroka. Szczęki są dobrze uwidocznione, a ich siłę podkreśla mocno umięśniona żuchwa o dużej sile chwytu. Uszy nie kopiowane i naturalnie załamane w kształcie płatka róży. Według wzorca, za wadliwe uznaje się uszy wiszące. Szyja u tych psów jest mocna, ze słabo zaznaczonym podgardlem. Grzbiet, tak jak i zad jest krótki, lekko opadający. Ogon powinien być krótki, proporcjonalny do rozmiarów psa, osadzony nisko, noszony poniżej linii grzbietu i nie kopiowany. Kończyny american staffordshire terrierów są proste, o silnej budowie, mocno umięśnione. Sierść powinna być krótka, przylegająca i twarda w dotyku. Dopuszczalne są wszelkie rodzaje umaszczenia jednolitego lub

łaciatego, jednak za wadliwe uznaje się maści – czarną podpalaną, czekoladową i białą (jeśli zajmuje ponad 80% powierzchni ciała). Wzrost amstaffów przez wiele lat nie był ściśle określony; obecnie standard dla psa wynosi 46–48 cm, natomiast dla sukki: 43–46 cm, a masa ciała powinna zwiększać się proporcjonalnie wraz ze wzrostem.

Amerykańskie staffordshire teriery są przyjaznymi w stosunku do ludzi „twardzielami” o złotych sercach. Nie są one – jak się powszechnie uważa – agresywne, gdyż od lat jest prowadzona pod tym względem selekcja, która kładzie nacisk na takie cechy, jak opanowanie i równowaga psychiczna. Cechy, jakie odziedziczyły po swoich przodkach sprawiają, że są psami o dużym temperamencie i żywym usposobieniu. Posiadają silny charakter, pewność siebie, a co za tym idzie – wrodzoną skłonność do dominacji. Bywają też uparte. Jednak konsekwentne wychowanie, socjalizacja szczenięcia zarówno z psami innych ras, jak też z ludźmi (co jest bardzo ważne) pozwala zapanować nad tymi mocnymi cechami charakteru amstaffów. Można wtedy otrzymać wspaniałe psy rodzinne, lubiące zabawę i przebywanie ze swoim właścicielem. W stosunku do dzieci są łagodne, jeśli są nauczone do przebywania wśród nich. Są psami wrażliwymi, źle znoszą samotność, stąd potrzeba kontaktu z człowiekiem. I co najważniejsze, cechuje je duża inteligencja, dlatego nie mają problemu z nauką, np. na szkoleniach na psa towarzyszącego (Szmurło i in., 2002). Są psami aktywnymi, nie lubiącymi monotonii, dlatego należy zapewnić im możliwość wyładowania nadmiaru energii, np. podczas zajęć na świeżym powietrzu. Świetnie nadają się do biegania, towarzysząc np. rowerzystom, czy do wielokilometrowych marszów. Całkiem dobrze radzą sobie w psich sportach, takich jak: agility, frisbee i flyball; sprawdzają się też w takiej dyscyplinie, jaką jest weight pulling (przeciąganie ciężarów). Co ciekawe, niektórzy przedstawiciele rasy biorą udział w psich zaprzęgach, ale w tym sporcie mogą brać udział tylko psy odpowiednio przeszkolone, zrównoważone psychicznie, nie przejawiające agresji i opanowane. Posiadają doskonały węch i doskonale aportują, co przekłada się na ich użycie jako psów polujących. Można też wykorzystywać je jako psy ratownicze podczas poszukiwań zaginionych ludzi pod gruzami lub

lawinami (Szmurło i in., 2002; Mieszkiś-Swięcikowska, 2009).

Staffordshire bull terrier

Nazwa rasy jest związana z hrabstwem Staffordshire, które słynęło z tego, że hodowano tam psy do walk. Staffordshire bull terriery powstały w XIX w. jako wynik krzyżowań buldoga angielskiego z old english terrierem i innymi mniejszymi terrierami. Hodowcy pragnęli połączyć siłę buldoga z szybkością teriera, aby otrzymać idealnego zawodnika w walkach, które cieszyły się wielką popularnością w tamtych czasach, szczególnie wśród klasy robotniczej. Brały one także udział w zawodach w zabijaniu szczurów na czas oraz polowały na inne szkodniki, do jakich zaliczano wydry czy borsuki. Psy te idealnie sprawdzały się we wszystkich wymienionych powyżej rolach ze względu na swoje małe gabaryty i zwinność. Do określenia tych psów używano w tamtym czasie trzech nazw: english pitbull, bull and terrier i sporting bull terrier (Nojszewska, 2011).

W czasie, gdy walki zwierząt nie cieszyły się już dużą popularnością, staffiki zaczęły popadać w niełaskę. Można powiedzieć, że groziło im wyginięcie. Rasa ta przetrwała jednak dzięki wysiłkom kilku gorliwych sympatyków. Duży udział w hodowli tych psów miał Duke Hamilton. W 1935 r. angielski Kennel Club oficjalnie uznał „Staffordshire bull teriery” a w Cradley Heath powstał klub rasy i ustalono jej wzorzec. Pomimo tego, psy występujące w tym czasie nie były jednolite. W kolejnych latach w Anglii skupiono się nad ciągłym ulepszaniem rasy (Szmurło i in., 2001).

Staffordshire bull terriery są to nieduże psy o mocnej, atletycznej i proporcjonalnej budowie, zwinne i sprawne fizycznie. Głowa jest krótka, masywna, rozłożysta i lekko spłaszczona. Według wzorca, szczęki i zuchwa są silne, natomiast policzki mają bardzo mocno zaznaczoną muskulaturę. Staffiki posiadają małe, niekopiowane uszy, które mają kształt płatków róży lub są załamane. Szyja jest muskularna, stopniowo rozszerzająca się ku łopatkom. Głęboka i szeroka klatka piersiowa świadczy o sile tych psów. Pewnie stawiane i szeroko rozstawione kończyny świadczą o predyspozycjach sportowych. Ogon powinien być nisko noszony, średniej długości i nie skręcający się. Sierść

staffordshire bull terrierów jest krótka, miękka i gęsta w dotyku. Umaszczenie czerwone, białe, czarne, płowe, błękitne lub pręgowane, względnie w białe łaty. Wysokość w kłębie waha się w granicach 35,5–40,5 cm (Nojszewska, 2011).

Angielskie staffordshire bull terriery posiadają pogodne, żywiołowe usposobienie. Są pełne zapału, energii i odwagi, dlatego też lubią ruch i długodystansowe spacery. Mimo walecznej przeszłości, według wzorca określa się je

mianem idealnych dla rodzin z dziećmi. W swojej ojczyźnie mogą pochwalić się opinią psianiańki ze względu na okazywaną czułość i spokój. Temperament terriera przekłada się na cechy rozplodowe tych psów, gdyż cieszą się opinią czempionów reprodukcji. Z powodu pierwotnego wykorzystania do walk, wskazane jest u tej rasy przeprowadzenie szkolenia, przynajmniej w podstawowym zakresie (Monkiewicz i Wajdzik, 2003).

Fot. 1. Samiec rasy staffordshire bull terrier – Dragon Bullerbyn Fransimo Bohemia.

Hodowla Bullerbyn,
Monika Mikulska

Photo 1. Staffordshire bull terrier male – Dragon Bullerbyn Fransimo Bohemia.

*Bullerbyn Breeding,
Monika Mikulska
(fot. Monika Mikulska)*

Fot. 2. Suka rasy bulterier miniaturowy – Explosion Sunflower Power Kia.
Hodowla Bull Position, Elwira Cetner-Kita

*Photo 2. Miniature bull terrier female – Explosion Sunflower Power Kia.
Bull Position Breeding,
Elwira Cetner-Kita
(fot. Elwira Cetner-Kita)*

Fot. 3. Samiec rasy American staffordshire terrier – Gang Staff Wild Thing.
Hodowla Gang-Staff Kennel, Agata Kalicińska

*Photo 3. American Staffordshire terrier male – Gang Staff Wild Thing.
Gang-Staff Kennel Breeding,
Agata Kalicińska
(fot. Agata Kalicińska)*

Fot. 4. Samiec bulterier – Dutch Deity Bull Position. Hodowla Bull Position, Elwira Cetner-Kita

*Photo 4. Bull terrier male – Dutch Deity Bull Position. Bull Position Breeding, Elwira Cetner-Kita
(fot. Elwira Cetner-Kita)*

Bulterier

Historia bulterierów sięga czasów przed rokiem 1835, kiedy to hodowca z Birmingham, James Hinks przeprowadzał eksperymenty hodowlane i krzyżował buldoga z białym terierem angielskim, a później z dalmatyńczykiem. Najprawdopodobniej do powstania tych białych psów przyczyniły się również inne rasy, jednak są to tylko spekulacje. Hodowla Hinksa opierała

się na utworzeniu zwierząt lżejszych, bardziej eleganckich i proporcjonalnych od psów hodowanych w Staffordshire (Korecki, 2006). W 1862 r. nastąpił przełom w hodowli, została zaprezentowana suka Puss – cała biała, wysokożna i o lekkiej budowie. Odznaczała się ostrością, porywcznością i była nieustraszona, ale jednocześnie bezgranicznie posłuszna właścicielowi. Wzbudziła wielkie zainteresowanie podczas

wystawy, a jej zwycięstwo na polu „użytkowym” i wystawowym doprowadziło do tego, że psy w typie takim jak Puss były uważane za ideał bulteriera (Tarułka, 2007). W 1864 r. urodził się pies Madman, który później został uznany za największy sukces hodowlany. Na podstawie wyglądu tego zwierzęcia opracowano w 1872 r. pierwszy prototyp wzorca. Według niektórych źródeł, był to po prostu dokładny opis rasy, który przedstawiał konkretne cechy, jakimi powinien odznaczać się idealny egzemplarz bulteriera (Korecki, 2006). Lata 1910–1920 to czas, kiedy kształtował się kierunek hodowli bulterierów. Zadbano o tę rasę zarówno pod względem eksterierowym, jak i wystawowym. Hodowane psy posiadały wyłącznie białą maść, jednak cecha ta była sprzężona z głuchotą. Ten fakt spowodował, że w 1919 r. Kennel Club uznał kolorowe umaszczenie, które w pewnym stopniu uwolniło rasę od wymienionej wady. W dalszym ciągu jednak głównym znakiem rozpoznawczym bulterierów została biała maść (Jendrasiak, 2002).

Bulteriery powinny być masywne, mocno umięśnione i proporcjonalne. Głowa oglądana z przodu jest jajowata, tworzy charakterystyczny „garbaty nos”, poza tym jest mocna i długa, bez wklęsnięć. Żuchwa głęboka i mocna z nożycowym zgryzem. U tej rasy uszy są nieduże i powinny być stojące. Szyja także mocno umięśniona, długa, a grzbiet krótki i mocny z wyraźnie zaznaczonym kłębem. Kończyny powinny być ustawione równolegle, umięśnione, o grubej kości. Ogon noszony poziomo, gruby u nasady i nisko osadzony. Sierść bulterierów jest przylegająca, krótka i szorstka w dotyku. Umaszczenie białe, czarne pręgowane, rude, płowe i trójkolorowe. Według wzorca, bulteriery nie mają ograniczeń co do wzrostu i wagi, jednak psy muszą sprawiać wrażenie, że przy osiągniętym wzroście zachowują maksymalną masę ciała (Monkiewicz i Wajdzik, 2003). Temperament tych psów jest umiarkowany; bulteriery są indywidualistami o trudnym charakterze. W stosunku do właściciela są bezgranicznie oddane i wierne, można powiedzieć, że dla niego zrobią wszystko; innych członków rodziny także traktują po przyjacielsku. Posiadają niepokorną, niezależną naturę. Z jednej strony odznaczają się odwagą i uporem, a z drugiej wrażliwością i uczuciowością (Tarułka, 2007). Wychowanie bulterierów nie jest prostym zadaniem. Od właścicie-

la wymaga się przede wszystkim konsekwencji i dużych pokładów cierpliwości. Nauka musi tym psom sprawiać przyjemność, tylko wtedy można oczekiwać właściwych postępów. Wymagają prawidłowej socjalizacji, którą należy rozpocząć w wieku szczenięcym, aby mogły nabyć jak najwięcej pozytywnych zachowań w stosunku do innych ludzi i zwierząt. Dla tych psów polecane jest szkolenie z zakresu posłuszeństwa, ale niewskazane z zakresu obrony, ponieważ nie ma potrzeby dodatkowego ich pobudzania. Poza tym, bulteriery nadają się także do psich sportów, jak na przykład: agility, obedience, flyball i frisbee (małe i lekkie osobniki), czy też skijoring (Bień i Sabat, 2010).

Bulterier miniaturowy

Psy były hodowane razem ze swoją większą odmianą. Większe egzemplarze były „bulterierami”, mniejsze, choć pochodzące często z tego samego miotu, „bulterierami miniaturowymi”. Miniatury popisywały się na arenie swoimi umiejętnościami w tępieniu szczurów na czas (Korecki, 2006). Koniec XIX w. to czas, kiedy najbardziej popularne były zwierzęta nazywane toy bull terier, ważące nieco poniżej 2 kg. Charakterem nie różniły się od bulterierów standardowych. Ich hodowla nie osiągnęła sukcesu, ponieważ zwierzęta te posiadały niepożądane cechy: karłowatość, wyłupiaste oczy i jabłkowate głowy. Na przełomie wieków Kennel Club uznał dwie rasy: toy bulteriera i bulteriera miniaturowego (Charytonik i in., 2005 a,b). W 1902 r. został zmodyfikowany przez Kennel Club wzorzec bulteriera miniaturowego. Obniżył on dopuszczalną masę ciała psów z 11,3 na 3,6 kg. W następnych latach na porządku dziennym było rejestrowanie odmian toy i miniaturowych jako bulterierów miniaturowych, co przyczyniło się do problemów z utrzymaniem określonego typu rasy, a także spadku popularności tych psów. W 1938 r. został utworzony klub bulteriera miniaturowego, do którego zostały przyjęte zwierzęta, posiadające niewzorcowe rozmiary. Psy te odbiegały wyglądem, ale nie charakterem, od standardowych bulterierów (Korecki, 2006).

Bulteriery miniaturowe powinny być zbudowane harmonijnie i proporcjonalnie. Najlepiej, gdy psy sprawiają wrażenie masywnych w stosunku do swojego wzrostu. Maksymalna wysokość w kłębie określona jest na 35,5 cm,

natomiast co do masy ciała nie ma limitu. Pozostałe cechy wyglądu powinny być identyczne, jak we wzorcu bulterierów standardowych. Charakterologicznie miniatury są bardzo ciekawskie, chętne do zabawy i aktywne – przynajmniej do wieku 5–6 lat. Uwielbiają kontakt z człowiekiem, co przejawia się wielką serdecznością i przywiązaniem do właściciela. Ze względu na swoją aktywność są preferowane dla rodzin, które poświęcą im dużo swojej uwagi i zainteresowania. Bardzo lubią dzieci, jednak ze względu na żywy i radosny temperament bulterierów wszelkie wspólne zabawy powinny odbywać się pod nadzorem dorosłych. Zbytnią żywiołowość tych małych psów przejawia się chętnym i długim szczekaniem. Miniatury nadają się do szkolenia w wielu dziedzinach, np. jako psy obronne lub myśliwskie norowce. Chętnie biorą udział w joggingu i towarzyszą właścicielom w przejażdżkach rowerowych. Mogą uczestniczyć także w agility.

Podsumowanie

Teriery typu bull, pomimo otaczającej je złej sławy, cieszą się dużą popularnością, zarówno na świecie, jak i w Polsce. Wybierane są przez ludzi, którzy cenią sobie aktywny tryb życia, chcą mieć bezgranicznie oddanego towarzysza, a przede wszystkim znają ich historię i wiedzą, jak należy z nimi postępować. Zainteresowanie tymi rasami potwierdzają także liczne do-

niesienia polskich autorów, którzy przedstawiając te psy opisują ich historię, wygląd, usposobienie i możliwości wykorzystania, nie kierując się przy tym stereotypami czy nagonką mediów. Dzięki temu, społeczeństwo ma możliwość zapoznania się z faktami, a nie mitami. Cechy fizyczne i psychiczne american staffordshire terrierów, staffordshire bull terrierów, bulterierów i bulterierów miniaturowych, odziedziczone po przodkach, umożliwiają im zaprezentowanie się w wielu psich konkurencjach sportowych, co pozwala spojrzeć na te rasy przychylniejszym okiem. Najważniejszymi cechami, predysponującymi te rasy do użytkowania sportowego, są: pojętność, wytrzymałość, zwinność i duża siła. Wykorzystanie terierów typu bull w sporcie może okazać się dla nich bardzo korzystne. Prawidłowo wychowane, wyszkolone, a przede wszystkim zrównoważone psy, zaznaczające swoją obecność w różnego rodzaju zawodach, mogą z powodzeniem uchodzić za pozytywnych przedstawicieli swoich ras. Może to spowodować zmianę, przynajmniej częściową, istniejących poglądów i stereotypów, wyrobionych wśród nieprzychylnego tym psom społeczeństwa. Zmiana opinii na ich temat wymaga głównie dużego nakładu pracy ze strony właściciela, który musi być odpowiedzialny za swojego czworonoga i w korzystny sposób będzie promować ulubieńca lub całą hodowlę psów danej rasy. Tym samym, spełnienie tych warunków i prezentacja dobrze ułożonych psów może przynieść wszystkim zainteresowanym tylko korzyści.

Literatura

- Bień W., Sabat U. (2010). Skijoring – od form utylitar-nych do rekreacyjnych. Wyd. AWF Wrocław, s. 383.
- Charytonik U. (2005 a). Mały bulek. Mój pies. Agencja Wyd.-Rekl. Wprost, Warszawa, 8: 44–45.
- Charytonik U. (2005 b). Nie taki bulterier straszny. Mój Pies. Agencja Wyd.-Rekl. Wprost, Warszawa, 7: 16 ss.
- Jendrasiak A. (2002). Teriery typu bull. Agencja Wyd. Mako Press, Warszawa, 3: 5, 7–10, 20–23, 36–37, 42–43, 70–76, 87, 116–118.
- Korecki W. (2006). Bulterier. Agencja Wyd. Egros, Warszawa, 1: 11–15, 80–109.
- Kramer E. (2011). Rasy psów. Multico Oficyna Wyd., Warszawa, 2: 16–19, 95, 111, 167.
- Kuchlewski S. (2002). Amstaff. Agencja Wyd. Egros, Warszawa, 1: 15–18, 66–74.
- Mieszkiś-Święcikowska D. (2009). Owiany złą sławą. Przyjaciel Pies. Wyd. Edipress, Warszawa, 4: 16–19.
- Monkiewicz J., Wajdzik J. (2003). Kynologia. Wiedza o psie. Wyd. AR Wrocław, ss. 351–352, 355–356, 369–370.
- Nojszewska A. (2011). Encyklopedia. Psy rasowe. Wyd. Dragon, Bielsko-Biała, 1: 98–101, 108–109.

Szurło I. i M. (2001). Staffordshire Bull Terrier. Niania z temperamentem. Przyjaciel Pies. Wyd. Edipress, Warszawa, 3: 11–13.

rier. Przyjaciel Pies. Wyd. Edipress, Warszawa, 3: 21–23.

Szurło I. i M. (2002). American Staffordshire Ter-

Tarułka J. (2007). Niepokorny oryginał. Mój pies. Agencja Wyd.-Rekl. Wprost, Warszawa, 4: 38–42.

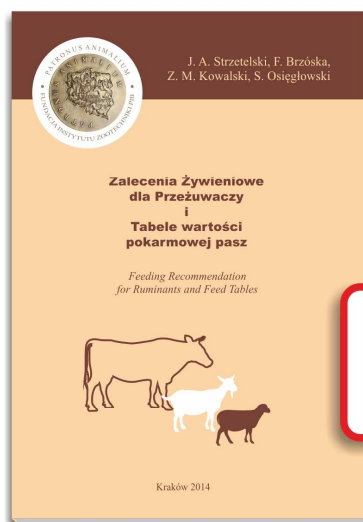
BULL-TYPE TERRIERS – HISTORY AND POSSIBLE USE

Summary

Bull-type terriers have been of interest since ancient times. They were used to guard households, took part in big game hunts, and some fought in the arena against gladiators or other animals. Over the years of breeding, special attention was paid to their mental characteristics: intelligence, perseverance and fighting talent, which contributed to rather unfavourable opinions about these dogs today. However, many breeds from this group of dogs became an excellent choice for playing with children, as well as for competing in sports such as agility, frisbee or flyball. Thanks to their good sense of smell and orientation in the field, they can also be used as rescue dogs. When well trained, they are no threat to people and animals in their company.

Szanowni Państwo

Pod koniec 2014 r. ukazały się nowe
„Zalecenia Żywieniowe dla Przeżuwaczy i Tabele wartości pokarmowej pasz”.

37,00 zł
BRUTTO

Zamówienia prosimy składać pod adresem:
Fundacja Instytutu Zootechniki PIB Patronus Animalium
ul. Sarego 2, 31-047 Kraków
e-mail: piotr.mikosz@izoo.krakow.pl

